

Acte d'inauguració del curs acadèmic 2021-2022

Discurs col·laboratiu de la Universitat de Girona

El concepte d'inclusió, que presideix aquesta inauguració de curs, és variable i calidoscòpic, admet diverses lectures i variants, però és bo d'entendre'l, tal com han fet les persones des d'una perspectiva global i ambiciosa i alhora concreta i efectiva.

«Avui podem fer l'exercici de deixar de pensar en general, de deixar pensar en tota la universitat, de canviar l'òptica. Reduïm el focus. Agafem la paraula "inclusió" i situem-la en una persona, només en una, en la que vulgueu. Inclusió vol dir tenir present aquesta individualitat».

I, alhora, una altra de les aportacions advoca, sense abandonar els casos concrets que reclamen un tractament específic, per un plantejament social que vagi a l'arrel del problema:

«Quan parlem de "superació de les barreres socials, econòmiques o personals que impedeixen la universalització de l'accés a la universitat" crec que cal anar en compte perquè hi ha el risc que posem el focus en la persona que té unes dificultats i que les ha de superar en comptes de posar el focus a l'entorn social i econòmic. És a dir, que si parlem d'inclusió hem de parlar d'eliminació de barreres que impedeixen les persones poder, no només accedir a la universitat, sinó també poder-se formar, participar en aquest context, aprendre i aconseguir avançar a nivell personal i professional. Parlar de "superar barreres" es pot interpretar com que hi ha unes barreres inevitables i que algú, algunes persones, les han de poder superar. És posar l'accent en l'individu, en la persona, en comptes de posar-lo en el context. És cert que cal donar suport a les persones i grups més

vulnerables, però alhora cal preguntar-se què podem fer perquè les barreres deixin de ser-ho i es minimitzin».

No són percepcions diferents, de fet es complementen, perquè parlem de l'individu que viu les dificultats i de les dificultats que crea la societat. La lluita per la inclusió inclou totes dues visions i reclama una aposta col·lectiva, solidària i conscienciada.

És bo sentir també la veu de «qui viu en la foscor»:

«La inclusió comença entenent i acceptant que tots som igual de diferents. La inclusió comença per acceptar la diferència en totes les seves versions. Sóc una persona 'diferent', és a dir, una persona amb discapacitat que llegeix, que estudia, que aprèn diferent i que té la sort de formar part de la comunitat universitària de la UdG, que em fa sentir inclòs per l'acceptació i per l'empatia de les persones que m'envolteu en el marc universitari».

Aquest estudiant també reflexiona sobre la necessitat d'estendre aquesta atmosfera a d'altres àmbits educatius, com a l'educació infantil, a primària i secundària. És a dir, com afirma un altre dels participants en aquest text col·laboratiu, discapacitat en el seu cas: **«La Universitat, com a espai de coneixement, hauria de ser punta de llança per a la inclusió de la discapacitat. Si bé és cert que en les convocatòries actuals ja es contempla la discapacitat com a opció, en cap dels processos d'avaluació (trams de recerca, de docència, consolidació de places, entre altres) ni tan sols pot indicar si tens un grau de discapacitat».**

«La comunitat universitària», diu una professora en la línia del que ha escrit la filòsofa Marina Garcés, **«és una comunitat d'aprenents, per la qual cosa el tema inclusió s'hauria de considerar per a tots els col·lectius. Com**

més diversa sigui la comunitat de tots els tipus "d'aprenents" més enriquidor serà el coneixement transmès».

«La inclusió no és només "estar present a la universitat" sinó "participar, formar part de...", i això és possible en el marc del reconeixement dels drets de les persones a l'educació, a la participació i a l'autodeterminació sobre la pròpia vida».

I afegeix un altre membre de la comunitat:

«La UdG i la resta d'universitats han d'entomar el repte de l'educació inclusiva. Hi ha estudiants amb alguna discapacitat, és evident. Però, ¿és que hi ha estudiants sense cap discapacitat? Sigui aquesta ben manifesta o no. Tots som diferents, amb riqueses i mancances. Cal avançar cap a una predisposició mental que esborri les diferències. La Universitat ha de dissenyar polítiques, estratègies, processos i accions per tal d'avançar cap a un entorn inclusiu que miri de garantir l'èxit de tots els estudiants. Cal un canvi de mentalitat individual i col·lectiva: ser-ne conscients i canviar l'actitud i la sensibilitat per part de tots els que interactuen en la Universitat. Per part dels professors, entre altres, cercar la competència, aprendre noves metodologies, aplicar la flexibilitat, adequar els materials d'ensenyament i les infraestructures, eliminar les barreres i les etiquetes i idear activitats que encoratgin la participació de tots».

Les persones que han treballat en l'elaboració i l'estructura d'aquest parlament, que han estat en contacte amb estudiants que **«ens han ajudat a obrir els ulls en relació amb els reptes que té la Universitat en l'àmbit de l'educació inclusiva»**, han pogut copsar l'orgull amb què parlen dels seus estudis universitaris, **«i l'agraïment envers la institució, que treballa amb discreció, eficàcia i delicadesa amb cadascun. Perceben que compten de debò, que tenen dret com la resta a rebre la formació adequada en condicions dignes»**.

Una institució que trenca barreres perquè no hi hagi impediments per seguir els estudis, que ajuda a superar els obstacles físics, mentals, econòmics o culturals. Una Universitat inclusiva de debò, que té, com totes feines per endavant, com es reclama des del Consell d'Estudiants: **«protocols pels serveis de transport i beques per a persones amb risc d'exclusió social; polítiques d'habitatges socials; tallers de comunicació inclusiva per aprendre a comunicar-nos millor; i adaptació dels estudis a les necessitats socioeducatives de les persones amb capacitats diferents o especials».**

Una institució que vetlla també pels **«beneficis que comporta la internacionalització i que van molt més enllà d'oferir oportunitats de mobilitat als estudiants. La mobilitat internacional és, sens dubte, l'experiència que més impacte té a l'hora d'adquirir competències interculturals, però la realitat és que només un grup molt reduït de persones poden gaudir-ne. La universitat, per tant, ha de vetllar per a que tots els/les estudiants puguin assolir competències internacionals i interculturals que son del tot imprescindibles en el mon global actual».**

La inclusió que abraça tots els àmbits, que informa el dia a dia de la Universitat, que reclama més i més dedicació, una visió cada cop més global, més radical, més progressista, més solidària.

Girona, 23 de setembre de 2021